

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 30, LT-01104 Vilnius,
tel. (8 5) 266 2984, faks. (8 5) 262 5940, el. p. rastine@tm.lt,
atsisk. sąskaita LT574010051004670211 Luminor Bank AS, banko kodas 40100.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604955

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo
ministerijai

2020-07- Nr.
Į 2020-06-23 Nr. (20.1E-31)STAP-526

DĖL DIREKTYVAS ĮGYVENDINANČIŲ ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija gavo išvadai gauti pateiktus patikslintus [Lietuvos Respublikos pagalbos nuo nusikalstamos veikos nukentėjusiems asmenims įstatymo projektą](#), [Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatymo Nr. X-493 1, 2, 3 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 36¹ straipsniu ir priedu įstatymo projektą](#), [Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo Nr. I-1234 1, 2, 23 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektą](#) (toliau kartu – Įstatymų projektai). Pagal kompetenciją įvertinę Įstatymų projektus, teikiame pastabas ir pasiūlymus:

1. Pagal Lietuvos Respublikos pagalbos nuo nusikalstamos veikos nukentėjusiems asmenims įstatymo projekto (toliau – Įstatymo projektas) 2 straipsnio 7 dalies nuostatas prie pirmojo kontakto institucijų siūloma priskirti ir teismus. Atkreiptinas dėmesys, kad dalis Įstatymo projekto 11 straipsnio 1 dalyje nurodytų pirmojo kontakto institucijų atliekamų funkcijų, pavyzdžiui, tokių kaip nukentėjusio asmens palydėjimo į pagalbos tarnybą ar pas kitus pagalbos teikėjus, būtinosios medicininės pagalbos dėl sveikatos sutrikdymo, susijusio su patirta nusikalstama veika, teikimo organizavimas, nėra teismams kaip teisingumą vykdančiai institucijai būdinga funkcija. Atsižvelgiant į tai, siūlytina peržiūrėti minėtas Įstatymo projekto nuostatas užtikrinant, kad teismams nebūtų priskiriamos su teisingumo vykdymu nesusijusios papildomos funkcijos.

2. Įstatymo projekto 9 ir 10 straipsniais siūloma nustatyti, kad pagalbos tarnybų teikiama pagalba būtų akredituojama, vertinant įstaigų, pageidaujančių teikti akredituotą pagalbą, atitiktį patalpų, įrangos, personalo struktūros ir kvalifikacijos reikalavimams. Šiuo aspektu pažymėtina, kad, nors Direktyvos 2012/29/ES¹ nuostatomis valstybėms narėms paliekama diskrecijos laisvė nuspręsti, kaip bus organizuojama paramos aukoms tarnybų ir specialistų paramos tarnybų veikla², tačiau nei iš Įstatymo projekto nuostatų, nei iš aiškinamajame rašte pateiktos informacijos *nėra visiškai aiški akreditavimo sistema, akredituotų ir neakredituotų pagalbos tarnybų veiklos santykis, finansavimo sąlygos*. Visų pirma nėra aišku, kokių tikslu siūloma numatyti pagalbos

¹ 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos Direktyva 2012/29/ES, kuria nustatomi būtiniausi nusikaltimų aukų teisių, paramos joms ir jų apsaugos standartai ir kuria pakeičiamas Tarybos pamatinis sprendimas 2001/220/TVR.

² Direktyvos 2012/29/ES 8 straipsnio 4 dalyje numatyta, kad „paramos aukoms tarnybos ir specialistų paramos tarnybos gali būti steigiamos kaip viešos arba nevyriausybinės organizacijos ir gali būti organizuojamos profesiniu ar savanorišku pagrindu“.

tarnybų teikiamos pagalbos akreditavimą, nėra įvertinta, ar dėl to nesumažės pagalbą galinčių teikti subjektų ir ar bus pasiekti Įstatymo projekto tikslai – sukurti aiškią ir sklandžiai veikiančią pagalbos nukentėjusiems asmenims sistemą Lietuvos Respublikoje. Taip pat nėra aišku, ar pagalba galės būti teikiama neakredituotų pagalbos teikėjų. Antra, atsižvelgiant į tai, kad teikiamos pagalbos pobūdis gali būti labai įvairus (informacijos teikimas ir įvairaus pobūdžio konsultavimas, palyda, pagalba pasirengiant dalyvauti baudžiamajame procese, emocinė ir psichologinė pagalba), vertintina, ar reikalavimų taikymas patalpoms, įrangai, personalo struktūrai visais atvejais bus pagrįstas ir proporcingas. Trečia, Įstatymo projekto 7 straipsnyje numatyta, kad „šiam Įstatyme numatyta pagalba nukentėjusiems asmenims finansuojama Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto, savivaldybių biudžetų, Europos sąjungos struktūrinių fondų lėšomis“, o Įstatymo projekto 9 straipsnio 2 dalyje numatyta, kad „akredituota pagalba finansuojama iš valstybės biudžeto lėšų“. Taigi kyla klausimas, ar neakredituotos pagalbos teikimas galės būti finansuojamas iš valstybės biudžeto lėšų, ar tik iš savivaldybių biudžetų ir Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bei ar akredituotos pagalbos teikimas galės būti finansuojamas iš kitų Įstatymo projekto 7 straipsnyje numatytų finansavimo šaltinių.

3. Įstatymo projekto 10 straipsnyje siūlytina numatyti teisės teikti akredituotą pagalbą *sustabdymo panaikinimą arba teisės teikti akredituotą pagalbą atnaujinimą* tais atvejais, kai būtų pašalintos aplinkybės, buvusios sustabdymo pagrindu, įtvirtintu Įstatymo projekto 10 straipsnio 5 dalies 2 punkte (jei akredituotos pagalbos teikimo pažeidimas ar neatitikimas nustatytiems reikalavimams sustabdymo laikotarpiu būtų pašalintas).

4. Aiškinamojo rašto 1 punkte tikslintinas Lietuvos Respublikos pagalbos nuo nusikalstamos veikos nukentėjusiems asmenims įstatymo projekto pavadinimas.

Teisingumo ministras

Elvinas Jankevičius